

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

ОСВІТНІ ТRENДИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: УКРАЇНА І КНР

EDUCATIONAL TRENDS IN THE TRAINING OF MUSIC SPECIALISTS: UKRAINE AND CHINA

У статті визначено авторське бачення освітніх трендів у підготовці музичних фахівців через призму академічної та освітньої співпраці закладів освіти в Україні і КНР. Автор обґрунтував актуальність дослідження потребою розвитку соціальної інфраструктури, формуванням високих духовних якостей особистості, що обумовлено економічною вигодою підвищення продуктивності праці і якості виробничих потужностей. Україна і КНР останні десятиліття активно співпрацюють в організації неперервної фахової освіти, зокрема підготовки мистецьких кадрів для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, закладів і установ естетичного виховання й дозвілля дітей та молоді.

Для вирішення завдань дослідження використано теоретичні методи (опис, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення) та емпіричні методи (спостереження, анкетування). Дослідження здійснювалося за системним і гуманістичним підходами. У статті акцентовано увагу на освітніх трендах, які єднають Україну і КНР в розробленні питань підготовки фахівців музичних спеціальностей. Це: поєднання кращих традицій і сучасних педагогічних новацій в адмініструванні, організації і змісті навчання з пріоритетом на національні культурні надбання; підтримка поширення кращих практик командної роботи педагогів і здобувачів, у тому числі – в організації дозвілля здобувачів музичних спеціальностей; системне бачення ролі музичного мистецтва для економічного розвитку країни, підтримка і просування творчих колективів, мистецьких проєктів для популяризації ідеї закладу освіти; неперервність у партнерстві науковців, педагогів, майстрів, митців – випускників закладу мистецької освіти.

У статті зазначено, що ритм і правила корпоративної співпраці узгоджуються з принципами ефективності економічного розвитку.

Якість підготовки фахівців музичних спеціальностей передбачає наявність і неперервне підвищення кваліфікації викладачів, постійне оновлення матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення, у тому числі – поширення доцільних цифрових сервісів на допомогу організації ефективної дистанційної освіти. Долучення здобувачів і фахівців викладачів до спільних творчих проєктів, роботи в єдиних творчих колективах дає змогу мобілізувати академічну, виконавську ініціативу, творчий ентузіазм. Організація спільних тренінгів, майстер-класів, творчих зустрічей дає змогу представити поточні успіхи здобувачів, організувати якісно дозвілля.

Ключові слова: викладання, вища освіта, системний підхід, кооперативне навчання,

музика, музична спеціальність, співпраця, якість освіти.

The article defines the author's vision of educational trends in the training of music specialists through the prism of academic and educational cooperation of educational institutions in Ukraine and China. The author substantiated the relevance of the research by the need for the development of social infrastructure, the formation of high spiritual qualities of the individual, which is due to the economic benefit of increasing labor productivity and the quality of production facilities. In recent decades, Ukraine and China have actively cooperated in the organization of continuous professional education, in particular, the training of artistic personnel for specialized art educational institutions, institutions and institutions for aesthetic education and leisure for children and youth. Theoretical methods (description, analysis, synthesis, comparison, generalization) and empirical methods (observation, questionnaire) were used to solve research problems. The research was carried out using systematic and humanistic approaches.

The article focuses on educational trends that unite Ukraine and China in the development of issues of training specialists in music specialties. These are: a combination of the best traditions and modern pedagogical innovations in the administration, organization and content of education with a priority on national cultural assets; support for spreading the best practices of teamwork of teachers and students, including in the organization of leisure time for students of music majors; systemic vision of the role of musical art for the economic development of the country, support and promotion of creative teams, art projects to popularize the idea of an educational institution; continuity in the partnership of scientists, teachers, masters, artists – graduates of an art education institution.

The article states that the rhythm and rules of corporate cooperation are consistent with the principles of economic development efficiency. The quality of the training of specialists in music specialties requires the availability and continuous improvement of the qualifications of teachers, the constant updating of material and technical and educational and methodological support, including the distribution of appropriate digital services to help the organization of effective distance education.

Involvement of applicants and teaching specialists in joint creative projects, work in unified creative teams makes it possible to mobilize academic, executive initiative, creative enthusiasm. The organization of joint trainings, master classes, creative meetings makes it possible to present the current successes of the winners, to organize high-quality leisure time.

Key words: teaching, higher education, system approach, cooperative learning, music, music specialty, cooperation, quality of education.

УДК 378.02+Укр-КНР
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.1.1>

Ворожбіт-Горбатюк В.В.,
докт. пед. наук, професор,
професорка кафедри освітології
та інноваційної педагогіки
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Глобалізаційні процеси, що відбуваються в культурно-освітньому просторі України і КНР останнім часом, засвідчують продуктивність співпраці в неперервній фаховій освіті, зокрема підготовки фахівців музичних спеціальностей, естетичного виховання й організації дозвілля дітей та молоді названих країн.

Україна і КНР – країни, які вирізняються сталими традиціями та унікальною музичною культурою. Концептуально фахівці музичних спеціальностей забезпечують не лише культурний прогрес суспільства, але й формують у дітей і молоді національну ідентичність, свідоме почуття патріотизму, інтегрують національні ціннісні орієнтири в площину європейського освітнього і культурного простору.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття. Музична освіта в КНР ґрунтується на ідеях Конфуція, представників культурного руху Кан Ювей, Лян Цічао. В Україні мистецька освіта здійснюється відповідно до компетентнісного, синергетичного, аксіологічного, системного підходів. Підготовка фахівців музичних спеціальностей в Україні спирається в методології на філософсько-педагогічні імперативи Григорія Сковороди, науково-мистецький доробок М. Березовського, Д. Бортнянського, М. Лисенка та ін. У площині формування музичної культури особистості цікавою видається публікація Ван Янь і Н. Ткачової [1].

Співпраця між закладами освіти, які здійснюють підготовку фахівців музичних спеціальностей в Україні і КНР, спрямована передусім на підготовку досвідчених викладачів і виконавців, здатних реалізувати системно завдання духовного зростання молоді, виховання виразних прибічників гуманістичних цінностей, здатних до саморозвитку, збагачення душі, громадян з активним ставленням до життя, готовими продукувати творчість в реальних умовах невизначеності, на що акцентовано у публікаціях Т. Десятова [4], Л. Смирної [8], Ворожбіт-Горбатюк В., Н. Борисенко, Се Кежань [2; 3]. У публікаціях Ван Венью [10], Чжоу Т. [9] представлено напрями співпраці українських і китайських Вишів. Му Веньлун, Собченко Т.М. презентовано досвід співпраці у напрямі цифровізації освітнього середовища фахової підготовки [6].

Питання освітніх трендів, які єднають Україну і КНР в розробленні питань підготовки фахівців музичних спеціальностей, актуалізовано потребою пошуку шляхів поєднання кращих традицій і новацій в адмініструванні, організації і змісті навчання з пріоритетом на національні культурні надбання, поширення кращих практик командної роботи

педагогів і здобувачів, у тому числі – в організації дозвілля здобувачів музичних спеціальностей, системного бачення ролі музичного мистецтва для економічного розвитку країни, просування творчих колективів, мистецьких проєктів для популяризації ідеї закладу освіти. Також тема статті актуалізована ідеєю неперервності у партнерстві науковців, педагогів, майстрів, митців – випускників закладу мистецької освіти, обумовленої проєктом «Один пояс – один шлях» [5].

Формування мети статті (постановка завдання): визначити освітні тренди, які відображають партнерство закладів вищої освіти Україну і КНР у розробленні питань підготовки фахівців музичних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для вирішення поставленого завдання використано теоретичні методи опису, аналізу, синтезу, порівняння і узагальнення матеріалів з теми, емпіричні методи спостереження. Дослідження здійснювалося у контексті системного і гуманістичного підходів.

Вивчення матеріалів з теми дослідження засвідчило, що серед трендів розроблення питань організації фахової підготовки найвиразнішим справедливо виділити партнерство українських і китайських закладів освіти у прагненні поєднання кращих традицій і сучасних педагогічних новацій в адмініструванні, організації і змісті навчання з пріоритетом на національні культурні надбання. Про це зазначено у Програмі реалізації розвитку педагогічної освіти у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди [7], на це зосереджено увагу у Львівській національній музичній академії імені М. Лисенка [11] інших закладах освіти. Варто зазначити, що організаційні питання передбачають задоволення потреби у інноваційних та традиційних форматах співпраці економічно доцільної організації підготовки фахівців за акредитованими освітніми програмами, створення умов для обміну досвідом організації творчої співпраці у творенні інфраструктури навчання і творчості, відкритості інвестиційних програм для підтримки педагогічної кооперації у навчанні і атестації викладацьких кадрів, представників груп забезпечення акредитованих освітніх програм, груп стейкхолдерів, підтримки некомерційними освітніми фондами.

Розглянемо тенденцію партнерства у прагненні поєднання кращих традицій і сучасних педагогічних новацій в адмініструванні, організації і змісті навчання з пріоритетом на національні культурні надбання на прикладі Китайського коледжу об'єднаного світу Чаншу (常熟世界联合书院) [12]. Цей коледж у співпраці з некомерційним освітнім фондом «International Baccalaureate» забезпечує освіту для бажаючих з понад 150 країн світу. На

рівні міжнародного партнерства діють чисельні програми підтримки розроблення і забезпечення якісної освіти за програмою міжнародного бакалаврату для учні старших класів, підготовчих програм для старшокласників – потенційних абітурієнтів, програми широкого інформування батьків учнів. Навчальні предмети угруповано у шість груп, з-поміж яких «мистецтво і культура». Співпраця з інформаційними центрами міжнародного бакалаврату дає змогу оперативно отримувати актуальну інформацію про галузь акредитації коледжу. Вибір навчальних предметів визначається залежно від того, яку професію має намір опанувати здобувач, а також – в якому закладі освіти продовжуватиме фахову освіту. До послуг учнів і викладачів сучасні навчальні і житлові корпуси, багатофункціональний центр виконавських мистецтв, музичні, театральні студії, спорткомплекс, бібліотека [12]. Це дає змогу педагогам і здобувачам підтримувати партнерство не лише під час занять, але в конструктивній організації дозвілля, відпочинку творчій самореалізації. Мова – англійська, мова спілкування у коледжі – китайська.

Українська освіта, маючи солідні наукові і практико-методичні узагальнення, потребує участі китайських інвесторів в реалізації високотехнологічних проєктів просування творчих об'єднань, логістики партнерства у науково-дослідній роботі, розроблення методичного забезпечення з використанням інноваційного потенціалу українських викладачів і ноу-хау китайських колег, спільне формування академічних і соціально значимих навичок з опорою на практики концентрації. Економічна доцільність командної роботи розкриває нові обрії партнерства в освітньо-професійній сфері. Цікаві практики взаємодії українських Вишів зі стейхолдерами з КНР, реалізація програм академічної мобільності здобувачів України і КНР різних рівнів освіти – усе це дає змогу створювати креативні професійні спільноти для збагачення відповідного досвіду командної роботи, закласти підвалини особистісного і професійного прогресу здобувачів освіти. Застосування технологій партнерства і кооперативного навчання у підготовці фахівців мистецьких спеціальностей не лише забезпечить якість освіти, а й сприятиме економічному розвитку країн, допоможе віднайти альтернативні способи підтримки і просування творчих колективів, мистецьких проєктів для популяризації ідеї закладу освіти.

Тому актуальним трендом можна виділити підтримку поширення кращих практик командної роботи педагогів і здобувачів, у тому числі – в організації дозвілля здобувачів музичних спеціальностей, неперервність у партнерстві науковців, педагогів, майстрів, митців – випускників закладу мистецької освіти. Як відомо, стрімкий розвиток КНР в усіх сферах життєдіяльності суспільства

межує з посиленням ідеологічного складника, що увиразнюється в управлінні і змісті фахової підготовки студентів музичних спеціальностей. Зазначимо тут, що ідеологізація фахової освіти у закладах освіти в КНР передбачає акцентуацію на відповідності і послідовності визначених місії і освітніх цілей не лише освітніх програм і навчальних курсів, але й організації і здійснення психологічного супроводу студентів і випускників упродовж навчання і професійної творчості (ідеологічні і психологічні проблеми професійної діяльності, активація соціальної активності і залучення для цього студентського врядування, вирішення практичних проблем самореалізації особистості у межах визначеної стратегії закладу на етапі вступу і випуску). Ритм і правила корпоративної співпраці узгоджуються з принципами ефективності економічного розвитку.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, серед освітніх трендів у підготовці фахівців музичних спеціальностей Україну і КНР єднає опора на кращі традиції і сучасні педагогічні новації в адмініструванні, організації і змісті навчання з пріоритетом на національні культурні надбання. Виразною є партнерство для підтримки і поширення кращих практик командної роботи педагогів і здобувачів, у тому числі – в організації дозвілля здобувачів музичних спеціальностей, неперервність у партнерстві науковців, педагогів, майстрів, митців – випускників закладу мистецької освіти. Затребуваним є системне бачення ролі музичного мистецтва для економічного розвитку країни, підтримка і просування творчих колективів, мистецьких проєктів для популяризації ідеї закладу освіти.

Цікавим і перспективним напрямом розроблення проблеми визначено практики закладів освіти в КНР щодо підтримки і корпоративної співпраці з випускниками.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ван Янь, Ткачова Н.О. Порівняльна характеристика поглядів китайських та українських учених щодо визначення суті, структури та змісту музичної культури особистості. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. № 52. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2022.52.03>
2. Ворожбіт-Горбатюк В.В., Борисенко Н.О., Кежань Се. Інформаційно-комунікаційна компетентність педагога як ресурс партнерства. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. № 52. С. 52–60. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2022.52.05>
3. Ворожбіт-Горбатюк В. Компетентність педагогічного партнерства як базис якості вищої педагогічної освіти. *Молодь і ринок*. № 10/196. 2021. С. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528>
4. Десятов Т. Стратегія розвитку закладу вищої освіти в умовах політико-економічних і соціокультурних змін. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*.

Серія : "Педагогічні науки". 2022. № 1. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2022-1-5-10>

5. Кіктенко В. «Один пояс, один шлях» – глобальний геоелектронічний проект Китаю. Україна – Китай. № 2(8). 2017. URL: <https://sinologist.com.ua/odin-royas-odin-shlyah-globalnij-geoelektromichnij-proekt-kitayu/>

6. Му Веньлун, Собченко Т.М. Розвиток цифрових технологій у музичній вищій освіті Китайської Народної Республіки : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір (м. Запоріжжя, 12-13 травня 2022 р.). С. 488–489.

7. Програма реалізації розвитку педагогічної освіти у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди від 30.08.2021. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Piojenn/Programa_realisazii_konzept_rosvytky.pdf (дата звернення: 02.06.2022).

8. Смирна Л. В. Актуальні проблеми вищої мистецької освіти. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2020. № 43. С. 27–32. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.43.2020.220060>

9. Чжоу Т. Підготовка майбутніх вчителів музики в системі вищої педагогічної освіти КНР. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки"*. 2022. № 1. С. 63–67. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2022-1-63-67>

10. 王文瑜. 高等音乐院校师资队伍现状与发展. *科教导刊 (上旬刊)*, 2015(04): 51–52 [Ван Венью. Сучасна ситуація та розвиток факультету вищих музичних коледжів. *Journal of Science Education*. 2015. № 04. С. 51–52].

11. ЛНМА імені М. Лисенка. URL: <https://lnma.edu.ua/for-students/information-for-foreigners/>

12. Китайський коледж об'єднаного світу Чаншу (United World College of Changshu China (UWC Changshu), 常熟世界联合书院). URL: <https://www.ibyb.org/listing/uwc-changshu-china-china>